

TJEN FOLKET

★ diskusjonsblad for MLG

**FRAM FOR LEVENDE
PARTIDISKUSJONER!**

LEDER:

BYGG DET KOMMUNISTISKE PARTIET!

FRAM FOR EN LEVENDE DISKUSJONSBEVEGELSE!

I. I kommunikeet fra SKs 5. plenum ble følgende slått fast: Det nye kommunistiske partiet kan bygges meget raskt. Men forutsetninga er at tre saker fullføres:

- Avslutninga av omorganiseringa for kamp.
- Brede, demokratiske diskusjoner, bl. a. om program for revolusjon, som hever kadrenes teoretiske og ideologiske nivå.
- Organiserte programdiskusjoner foran partikongressen.

Det første av disse målene er i dag nådd. Hele MLG er — med små unntak — omorganisert for kamp på alle nivåer. Vi har smålag i boliger og bedrifter, lagsaviser og storlag med demokratisk valgt ledelse. Sjølsagt kan kvaliteten heves kraftig i mange år framover. Men organisatorisk er hovedmålet med omorganiseringskampanjen nådd: MLG har det kommunistiske partiets organisasjonsform: lag der kampen er hardest, organisering etter produksjonspunkt.

II. Svært mange av våre lag har allerede kastet seg ut i den daglige klassekampen, gjort en god innsats i motstandsarbeidet mot EEC, agitert for sosialisme og revolusjon, knyttet visse bånd til massene. Men ennå er det et faktum at vi ikke alltid har et revolusjonært perspektiv på den daglige kampen. Noen ganger graver laga seg ned i dagliglivets problemer uten å ha noen plan for å løse de strategiske oppgavene. Folk »gjør jobben sin» — men innimellom uten den entusiasme som må prege kommunister hvis vi skal få tillit i arbeiderklassen. Svært mange plasser blir ikke marxismen-leninismen Mao Tsetungs tenkning brukt som en vitenskaplig rettesnor for handling. Erfaringer blir ofte ikke oppsummert osv. Sentralkomiteen har derfor slått fast nødvendigheten av å heve vårt ideologiske og politiske nivå. Det er en forutsetning for at laga skal kunne utforme en sjølstendig kommunistisk politikk. Og vi trenger en slik nivåheving for å kunne utforme et skikkelig program for revolusjon, ha en klar politisk linje for det nye partiet. Derfor er initiativet til den kommende diskusjonsbevegelsen tatt.

III. Hva vil være målet for denne diskusjonsbevegelsen? Tre ting bør framheves:

- Gjennom organiserte og uformelle diskusjoner, studier vil MLGs kadre og

våre sympatisører — bli væpnet med den vitenskapelige sosialismens teori, og bli i stand til å analysere, trekke opp politikk og taktikk på marxist-leninistisk vis.

- Hvis et stort antall folk trekkes med i disse diskusjonene — og lokalenhetene sjøl tar initiativ til debatt om saker etter eget behov — vil diskusjonsbevegelsen bli et viktig middel til å styrke det demokratiske livet i MLG.
- Gjennom å diskutere endel hovedfelter — klasseanalyse, revolusjon, kommunistisk arbeid på jobb og i boligfelter, stille eller ikke stille til valg, frigjøringskampen kvinnene må føre osv., vil vi legge et skikkelig grunnlag for det nye partiets program på mange sentrale felter av politikken.

IV. Sentralkomiteens arbeidsutvalg (SKAU) la på storlagsmøtene i slutten av juni fram følgende opplegg for diskusjonsbevegelsen. Følgende emner er »obligatoriske», dvs. at de vil bli studert organisert av hele MLG:

Klasseanalyse — Storlagskonferansene har her vært det første skrittet på å tillemppe opplegget i Røde Fane på distriktenes og bedriftenes lokale klasseforhold.

Etter hvert som laga klarer å iverksette skikkelige undersøkelser og arrangere oppsummeringsmøter, vil en lang rekke klasseanalyser bli offentliggjort i Tjen Folket. Mao Tsetung har vist oss behovet for slike studier i følgende sitat:

»Hvem er våre fiender, og hvem er våre venner? Dette spørsmålet har primær betydning i revolusjonen. Den viktigste grunnen til at alle tidligere revolusjonære kamper i Kina bare har ført til ubetydelige resultater, er at de revolusjonære ikke evnet å forene seg med sine virkelige venner til slag mot sine virkelige fiender.»

Betydninga av å skille venner fra fiender har vi alle spesielt fått erfare det siste året. Nettopp gjennom kamp mot Hovden-klikkens »venstre»-revisjonistiske klasseanalyse ble MLG i stand til å trekke opp en korrekt politikk for å forene alle krefter som lar seg forene i enhetsfronten. Samtidig har den siste månedens begivenheter pånytt minnet oss om at det finnes klassemotsigelser og klassekamp også i n n e n enhetsfronten mot EEC. Å møte slike motsigelser på en måte som tjener EEC-kampen, er avhengig av en klasseanalyse av f. eks. Folkebevegelsen og dens ledelse.

Storlagskonferansene — og enkelte årsmøter som er avholdt de siste ukene — var et skritt framover for å få et vitenskapelig grunnlag for MLGs politikk og taktikk. Nå gjelder det bare at ingen »hviler på laurbærene» fra disse foreløpige diskusjonene. Still nøyaktig tidsplaner for undersøkelsene — og send snarest en skriftlig kommentar og oppsummering til Tjen Folket. De beste og grundigste vil vi overveie å få trykt i Røde Fane.

Program for revolusjonen — dette er det andre emnet som vil bli studert og diskutert av alle medlemmer i MLG. En rekke spørsmål må besvares. Hva er målet for det nye, kommunistiske partiet? Hva slags paroler skal vi stille for den sosialistiske revolusjonen i vårt land? Hva skiller

FRA SKAU

proletariatets diktatur ut fra målene til SF og NKP? Å svare på dette vil være nødvendig hvis det nye partiet skal ha en virkelig »rettesnor« for sin daglige politikk. Dette emnet vil bli en av hoveddiskusjonene på MLGs sommerleir i Tuddal. Det vil også bli tatt opp for MLG-medlemmene på de fellesleirene som MLG/SUF(m-l) arrangerer andre steder i landet.

»L a t u s e n b l o m s t e r b l o m s t r e«. Utenom disse to sentrale emnene er det et veld av saker som kan og må tas opp til debatt. SKAU har allerede bestemt seg til å ta initiativet til en »faglig« ml-konferanse i løpet av sommeren, og en tilsvarende om kommunistisk arbeid i boligstrøk. Ellers mener vi at »Stortingsvalget 1973«, kampen for frigjøring av kvinnene, MLGs »familiepolitikk« er saker som bør tas opp på ulike måter til behandling. Vi oppfordrer medlemmene til å kommentere disse forslagene. Har dere andre spørsmål, så reis dem ved å skrive til Tjen Folkets redaksjon. Og ta sjøl initiativet til l o k a l e møter/seminarer som diskutere saker som er viktige og problematiske akkurat for dere.

SKAU vil til slutt understreke følgende: Skal diskusjonsbevegelsen bli i samsvar med de målene Sentralkomiteen har reist for denne etappen i partibygginga, må den få karakteren av en demokratisk massebevegelse. Sitt ikke på studer-kamrene med de problemene vi tar opp. Legg dem fram for arbeidskamerater og venner. Og sørg sjøl for at lokallaga virkelig deltar med innlegg i Tjen Folket. Fra nå av vil nemlig dette bladet bli et d e b a t t o r g a n for MLG — tilgjengelig for medlemmer, kandidatmedlemmer, støtte-lagsmedlemmer og andre nære sympatisører.

I månedene framover skal vi sammen utforme en kommunistisk linje på felter der de fleste av oss ennå er usikre og uten analyse. Men gjennom studier og diskusjon, gjennom å utvikle demokratiet i MLG, skal vi sveise oss sammen og utforme en enhetlig politikk for det nye kommunistiske partiet!

SKAL PARTIET STILLE TIL VALG I 1973?

ML-bevegelsen i Norge har to ganger gjennomført boikott av parlamentariske valg. Både i –69 og –71 (men kanskje særlig i –71) oppsummerte vi etterpå at diskusjonen i organisasjonen ikke var grundig nok på forhånd. En del medlemmer satt igjen med sterkere eller svakere tvil på riktigheten av linja vår. Dette svekket sjølsagt innsatsen i boikottkampanjen.

For å unngå å gjøre samme feil påny, starter vi allerede nå debatten om hva som bør være vår linje ved stortingsvalget –73. TF bringer denne gangen to innlegg om saka. Dette er bare ment som en start. Vi oppfordrer leserne til å følge opp med nye innlegg!

»Den bolsjevikiske boikott av »parlamentet« i 1905 beriket det revolusjonære proletariat med en meget verdifull politisk erfaring, dem viste at det ved å kombinere legale og illegale, parlamentariske og utenomparlamentariske kampformer stundom er nyttig og tilmed absolutt nødvendig å forstå å gi avkall på de parlamentariske kampformer. Men en blind, etterapende og kritikklos overføring av denne erfaring på *andre* forhold, på en *annen* situasjon er en meget stor feil. En feil, om enn liten og lett å rette på, var boikotten i 1907–08 og årene etter, da man på den ene sida ikke kunne vente at den revolusjonære bølge ville stige særlig fort og at den ville utvikle seg til oppstand, og da på den annen side nødvendigheten av å forene legalt og illegalt arbeid framgikk det av hele den historiske situasjon under det fornyede borgerlige monarki. Når vi nå ser tilbake på den fullstendig avsluttede historiske periode, hvis sammenheng med de følgende perioder allerede er helt åpenbar, blir det særlig klart at bolsjevikene i 1908–14 *ikke ville ha vært i stand til* å holde samlet (og langt mindre befeste, styrke og utvikle) den faste kjerne i proletariatets revolusjonære parti, hvis de ikke hadde kjempet den hardeste kamp for *plikten* å kombinere de illegale kampformer med de legale, *plikten* til å delta i det erkereaksjonære parlamentet og i en rekke andre institusjoner (forsikringskasser o. l.), som er inngjerdet av reaksjonære lover.» (V. I. Lenin: »Radikalismen«, *kommunistens barnesykdom*, Verker i utvalg bnd. 11, Ny dag forlag.)

VI BØR STILLE TIL VALG HØSTEN –73!

ML-bevegelsen har deltatt aktivt ved to landsomfattende valg i 1969 og i 1971. Begge ganger med *valgboikott*. På denne tida blei det uttrykkelig understreket at det var en *taktisk* stilling-tagen.

Jeg tviler ikke på at den beslutningen var riktig. Med våre forholdsvis svake krefter ville valgoppstilling fra vår side vært en skjebnesvanger feilprioritering. Indre splittele – i 1969 bl. a. med trondheimsanarkistene, i 1971 med Hovden – ville også gjort det vanskelig å stille en samla front utad.

Å oppfordre folk til å stemme SF og NKP var – og vil fortsatt være – *en utilgivelig høyrefeil*. Så lenge disse partienes ledelse slåss rasende mot kommunistene og sleper etter de råtneste høyrelederne i enhetsfronten mot EEC, må vi nytte ethvert høve til å berøve dem den styrken som de bruker som plattform for en slik politikk. Det er tåpelig å tro på muligheten av samarbeid med SF/NKP uten at det er klart at vi vinner fram på deres bekostning – i hvert fall at vi går sterkere fram enn dem. Derfor er det ikke nok at vi er *passive* ved valg, det er også nødvendig å *aktivt* gi folk noe annet å gjøre enn å stemme SF/NKP.

En aktiv holdning var også tvungende nødvendig for å utnytte den økte politiske interessen under valgkampen, og for å drive propaganda mot parlamentariske illusjoner.

Under disse forholda var en aktiv valgboikott uten tvil det beste alternativet.

Nå derimot, mener jeg at en endret situasjon krever en endret taktikk. Endringene i situasjonen er bl. a.: En langt sterkere og mer sammensveiset marxist-leninistisk bevegelse enn for bare et år siden. Den økte styrken viser seg ikke bare i antall, men også i innflytelse i masseorganisasjoner (bl. a. fagforeninger) og i programatisk arbeid. En enda mer omfattende massebevegelsen enn i 1971 (for ikke å snakke om i 1969!)

Svære planer om forskjellige allianser (evt. partidannelser) fra mange forskjellige opportunistgrupper – planer som går på at det svære oppsvinget i massene skal kanaliseres i opportunistiske og parlamentariske kanaler.

Jeg mener at dette taler for at vi bør stille til valg fordi:

– dersom vi har mulighet til det, så er å stille til valg under våre forhold en *bedre* form for politisk arbeid under valgkampen enn aktiv valgboikott. Husk hva Lenin sa: så lenge dere ikke kan jage de borgerlige parlamentene fra hverandre, så må dere delta i parlamentvalgene og vinne plasser i parlamentet, for å bruke det som en plattform for kamp mot parlamentarismen – avsløre parlamentet innenfra.
– kommer vi inn, kan vi bruke mandatene til å stille forslag, holde

taler osv. som avslører parlamentet og de andre partiene. Ved å ta opp folkets krav og lojalt og hardt kjempe for dem, kan vi vinne folk for politikken vår, samtidig som vi i praksis viser at sjøl ikke det beste arbeidet i parlamentet fører til frihet for folket.

– det er liten grunn til å tro at vi kommer inn i 1973. Om vi noen gang kommer inn, så blir det etter at vi har vunnet stadig større oppslutning gjennom flere valg. Det er et godt argument for å begynne så tidlig som mulig!

– det finnes mange mennesker som trekkes mot vår politikk, men som fortsatt ikke er villige til å la være å stemme ved valg. Ved å stille opp, hindrer vi at de går til andre partier, og gir dem en sjanse til å ta et skritt nærmere oss.

– Ved neste valg kommer sannsynligvis «venstreorienterte» lister til å vinne en del framganger. Om vi lar SF, NKP, FB-folka a la Haugstad & Co. være dem som kan hove inn hele den framgangen, så gjør vi en alvorlig taktisk tabbe. (Tenk om vi hadde latt SF være det eneste «venstre»-alternativet ved valg på studentting, i fagforeninger og i studentersamfunn!)

– Valgkampen vil være en utmerket prøve for vår organisasjon, en sjanse til å styrke den ved å knytte til den nye folk, den vil stille krav til oss om at vi overalt oppsummerer massenes behov og ønsker og gjør disse til grunnlaget for vårt lokale handlingsprogram, det vil spre kunnskap om

vår politikk til massene.

Ut fra dette synes jeg vi gjør en stor tabbe dersom vi ikke stiller i 1973.

De viktigste motargumentene jeg kan tenke meg vil bli reist er: – Valgboikott er ikke lengre et taktisk spørsmål. Det har vist seg i vesten at kommunistene ikke får noe godt ut av å stille til valg. Lenin tok feil.

Jeg mener at en slik argumentasjon ikke holder for Norges vedkommende og må avvises.

– Valget vil komme i veien for annet viktig arbeid.

Mitt svar: Tenk det! »Hvorfor blei han overkjørt av trikken? Han hadde det så travelt med å kneppe bukse-smekken at han hadde ikke tid til å flytte seg da den kom.» Moral: Vi kan ikke *velge* om vi vil delta i valget eller ikke. Vi er *nødt* til å delta i valgkampen – eller tar opportunistene rotta på oss mens vi konsentrerer oss om å kneppe bukse-smekken eller »annet viktig arbeid.»

– Oppstilling til valg medfører fare for korrumpert. Partiet kan underordne masseaksjonene i stortinget, og representantene kan bli korruperte og miste kontakten med folket.

Jeg mener at disse argumentene har noe for seg. Dette har skjedd gang på gang i vesten. Men likevel kan jeg ikke se at de oppveier fordelene ved å stille nå.

Tenk på vår stilling til fagforeninger. Ingen tvil om at mange kommunister er gått i frø og blitt pamper der. Det har skjedd oss også. Likevel bestrider ingen at vi er nødt til å ta tillitsverv. Vi må ta hensyn til faren, men likevel stille opp.

Jeg mener at oppstilling til valg krever følgende av ml-bevegelsen:

– Kraftig utbygging og styrking av organisasjonene, slik at den får et effektivt nett over hele landet. (Deler av denne styrkinga bør kunne gjøres *under* valgkampen, når grunnlaget er lagt på forhånd.)

– Skikkelig program, både sentralt og lokalt, som bygger på folkets brennende krav og behov, som understreker at disse sakene skal vi kjempe for i parlamentariske organer, men den viktigste kampen må føres gjennom masseaksjoner fra folket sjøl.

– Klare retningslinjer og en offentlig erklæring om hvordan våre evt. stortingsmenn/kvinner skal forholde seg – at de skal være lojale mot partiet og programmet, at de frivillig skal avgi ekstraintekter fra evt. »bein» og annet, og ikke få en drastisk bedra levestandard på å drive politikk.

Under forutsetning av at disse tre krava blir oppfylt, mener jeg at vi bør ha som målsetting:

MARXIST-LENINISTENE STILLER LISTER I ALLE FYLKER I SOTTITRE.

Organisert ML-er fra starten.

VALGBOIKOTT OGSÅ I –73!

Når marxist-leninister argumenterer *for* at vi skal delta i valg i den nærmeste tid, er det gjerne Lenins »Radikalismen» som anføres som hovedargumentasjon. Lenins linje i »Radikalismen» går i første rekke ut på å understreke det kommunistiske partis plikt til å *beherske* alle kampformer, og spesielt å kombinere det legale og det illegale arbeidet, og ikke ensidig legge vekt på det ene. Lenin peker på at partiet må »spille piano», må nytte alle arbeidsformer, at det å innskrenke seg til det illegale arbeidet på en farlig måte innsnevrer partiets utfoldelsesmuligheter.

Det er viktig å merke seg i *hvilken sammenheng* Lenin tar opp spørsmålene i »Radikalismen». Han polemiserer mot »venstre»-strømninger i den internasjonale kommu-

nistbevegelsen, strømninger som mer eller mindre konsekvent går mot anvendelse av legale kampformer. Dette gjelder ikke bare spørsmålet om f. eks. parlamentsvalg, men også arbeidet innenfor reformistiske ledete fagforeninger.

I hovedsak er fortsatt Lenins analyse gyldig for oss. Det er fortsatt en plikt å forbinde legalt og illegalt arbeid, det er fortsatt en plikt ikke å ignorere parlamentet. Det er fortsatt under de fleste forhold en plikt å arbeide for å skape en kommunistisk parlamentsfraksjon når dette er mulig.

Men i lys av utviklinga siden Lenin skrev »Radikalismen» er det riktig å gjøre to tilføyelser til Lenins analyse, – tilføyelser som ikke endrer hovedkonklusjonen.

1) For det første er det riktig å se på erfaringene fra de kommunistiske partiers parlamentariske virksomhet i mellom- og etterkrigstida. Kinas kommunistiske parti sier om dette: »I de siste tiåra har mange kommunistiske partier deltatt i valg og i nasjonalforsamlinger, men ingen har med slike midler opprettet noe proletarisk diktatur. Selv om et kommunistisk parti skulle få flertall i nasjonalforsamlingen eller få plasser i regjeringen, ville ikke dette bety noen endring av den borgerlige politiske makts karakter, og enda mindre at det gamle statsapparatet ble knust. De reaksjonære herskerklassene kan erklære valgene for å være ugyldige, oppløse nasjonalforsamlingen eller bruke direkte vold for å sparke ut det kommunistiske parti. Dersom et proletarisk parti ikke driver noe massearbeid, tar avstand fra væpnet kamp og dyrker parlamentariske valg, vil det bare dysse massene i søvn og selv bli korrumpert. Borgerskapet kjøper et kommunistisk parti gjennom parlamentariske valg og gjør det til et revisjonistisk parti Forekommer slike tilfeller sjeldent i historien?» (KKP: *Leve det proletariske diktaturets seier, Til minne om Paris-kommunens hundreårsdag, Oslo 1971.*) KKP peker på den erfaring at de kommunistiske partier i mange land har overvurdert det parlamentariske arbeidet, og neglisjert det illegale, og at denne tendensen opptrådte også før Krustsjov-revisjonismen fikk sitt internasjonale gjennombrudd. NKPs »regjeringssugenhets» i 45 er bare ett eksempel. Dette er erfaringer som er kommet

til etter Lenins tid, og som så avgjort må tas hensyn til.

2) En annen faktor som reduserer betydningen av deltakelse i det borgerlige parlamentet, er den tiltakende korporativiseringa under monopolkapitalismen. Toppene i en rekke »frivillige» organisasjoner (som fagforeninger etc.) trekkes inn i det sentrale statsmaskineriet ved hjelp av ulike offentlige styrer/råd o.l. Dermed trekkes mange saker ut av parlamentet. Statsbyråkratiet blir viktigere enn parlamentet i »avgjørelsesprosessen» i staten. I takt med parlamentets betydning for monopolkapitalen, synker også verdien av en kommunistisk fraksjon i parlamentet.

Ingen av disse to tingene – verken erfaringene med valg eller utviklinga av korporativismen – er ting som har strategiske konsekvenser for folkets revolusjonære kamp. Men Lenin stiller da heller ikke deltagelse i valg som noen strategisk tese. Den strategiske tese som stilles i »Radikalismen», er tesen om nødvendigheten av å forene legalt med illegalt arbeid. Spørsmålet om hvordan dette skal gjøres, om når det er riktig å boikotte, er et taktisk spørsmål, og må avgjøres ut fra situasjonen. Det er ingen tilfeldighet at Moskva-revisjonistene blander sammen disse to tingene, og prøver å framstille valgdeltakelse som en strategisk leninistisk linje under alle forhold.

VÅR SITUASJON

Ovenfor har jeg slått fast at Lenins analyse i Radikalismen fortsatt allment er riktig. Dvs: Den peker riktig på hva som er et noenlunde vel-

utviklet partis oppgaver. Men vi må også se på vår konkrete situasjon i den norske ML-bevegelsen, og på den konkrete situasjonen i norsk politikk når vi skal ta stilling til valgdeltakelse.

Hva vil være vår situasjon høsten 73?

Vi vil såvidt ha kunnet konstituere oss som parti. Det vil rå atskillig usikkerhet om hvem vi er. Vi vil ha et nytt program som ikke er prøvd ut i praksis og ikke er popularisert noe særlig blant massene. Det vil uvegerlig måtte inneholde en del feil, og trolig også måtte bli mangelfullt. Vår organisasjon vil trolig være noe preget av omorganisering.

For de fleste mennesker vil møtet med oss i valgkampen være deres første møte med ML-bevegelsen. Vi vil for dem fortone oss som »nok et parti» som gjerne vil på Tinget. Vår erfaring på alle kampområder hittil har vært at massenes støtte for vår politikk ikke kommer dalende ned fra himmelen, men er basert på tillit som er vunnet i daglig kamp der vi har vist at vi duger. Vi må ikke framstille oss som revolusjonens parti på samme vis som alle andre partier: Stem på oss, så skal vi løse deres problemer!

Av det foregående følger nok en ting: *Samme hvor mye vi stiller, kommer vi ikke til å få noen inn på Tinget.* Og det kan man ikke bare overse så lenge hensikten med å stille til valg er (prioritert):

1) å få noen inn som kan tale vår sak, og

2) å agitere i valgkampen.

Det siste hensynet kan også ivaretas i en boikott.

EEC-KAMPEN

Kampen mot EEC og situasjonen forøvrig i norsk politikk i 1973 kan ikke forutsies med noen som helst sikkerhet i dag. Men det er ikke uten betydning for spørsmålet om valgdeltakelse. Lenin peker på at boikott er en riktig politikk i visse perioder med meget sterkt oppsving i den folkelige kampen, mens valgdeltakelse er en mer defensiv kampform. Kampen mot EEC har avgjort betydd et stadig voksende oppsving i den folkelige kampen, et oppsving som har hatt for en del revolusjonære og antiparlamentariske sider. Vi har i hele vårt arbeid i EEC-kampen jobbet for å styrke den anti-parlamentariske og revolusjonære sida og advart på det sterkeste mot å kjøre kampen ut i dokumentkvikksanda på stortinget. Og vi har understreket at kampen ikke avgjøres på tinget, — at folket må ta saka i egne hender og ikke stole på 38 stortingsmenn. Det er klart at denne linja ikke *utelukker* oss fra å kunne stille til valg sjøl på en plattform som er preget av EEC-saka, men vi er blinde om vi ikke ser at det her er snakk om en motsigelse.

Konklusjon: Både 1) situasjonen i den norske ml-bevegelsen, slik den sannsynligvis vil være H-73 og 2) situasjonen i norsk politikk på samme tidspunkt taler mot at vi skal stille til stortingsvalg høsten 73.

Kerberos

HVORDAN DRIVE KOMMUNISTISK ARBEID PÅ JOBBEN?

1) Noen programmatiskke punkter.

1. Hva er »faglig arbeid»?

I praksis bruker vi »faglig arbeid» i betydninga: kommunistisk arbeid på jobben.

Det betyr: Alt arbeid for å vinne proletariatet for kommunistenes langsiktige og kortsiktige linje på alle områder så sant det skjer på jobben (produksjonspunktet).

Ut fra dette er det opplagt at den viktigste tredjedelen av partiets arbeid blir »faglig arbeid».

2. Kommunistenes oppgave

er å vinne sjeler som når tida kommer vil gjøre opprør med våpen i hånd og med sikte på revolusjonen skape et sterkt, organisert forbund av proletarer i og rundt partiet.

Vi avviser ideen om at vi er i bedriftene først og fremst for å lede arbeiderne i kampen for høyere lønninger eller vinne posisjoner i fagforeningsstyrene. Dette er viktig, men *ikke viktig i seg sjøl*, bare som middel til å vinne arbeiderne politisk og organisatorisk for kommunismen og revolusjonen.

II) Om fagforeningene i Norge

3) Arbeiderklassens viktigste redskap

i klassekampen er det kommunistiske partiet.

— For det første fordi bare partiet, og ikke f. eks. fagforeningene kan

samordne og lede den langsiktige kampen for arbeiderklassens frigjøring i første omgang for den sosialistiske revolusjonen.

— For det andre fordi fagforeningene heller ikke uten partiet er noe tilstrekkelig vern i den *kortsiktige* dagkampen, sjøl når det gjelder ganske begrensede økonomiske krav. Norgeshistorien har rikelig med eksempler på at uten partiet vinner opportunistene snart hegemoni i fagforeningene og likviderer enhver kamp innenfra.

Forutsetninga for all kamp i bedriftene (faglig eller annen) er altså først av alt å bygge partiet der. Partibygginga er vår første »faglige oppgave. (Uten et sterkt parti — ingen sterk fagbevegelse.)

4) De sosialdemokratiske fagforeningene og monopolborgerskapets diktatur

Folk som jobber sjøl eller som i det minste leser vår propaganda vet at

— de fleste steder er oppmøtet skralt på fagforeningsmøter

— i streiker pleier arbeiderne å rette bitre anklager mot de sosialdemokratiske fagforeningslederne som lakeier for monopolborgerskapet

— i slike situasjoner er det ikke sjelden at folk åpent sier — ganske riktig — at LO-ledelsen er redskaper for monopolborgerskapets stat.

Dette er riktig. Disse faktaene har stor betydning og vi skal ta hensyn til

DEBATT

dem – ikke minst som symptomer på arbeiderklassens oppvåkning. Men isolert sett sier de langt fra sannheten om situasjonen nå. Delvis kan de gi grunnlaget for baudistiske forvrengninger av typen »fagbevegelsen er en del av statsapparatet» – delvis kan de gi overdrevent inntrykk av massenes revolusjonering og frigjøring fra illusjoner om sosialdemokratiet.

I virkeligheten er situasjonen fortsatt slik Stalin framstilte den i 20-åra: – Monopolborgerskapet trenger både boddelsens og prestenes funksjon for å holde folket nede (Lenin). I vårt samfunn er det sosialdemokratiet som utøver prestenes funksjon.

Det norske sosialdemokratiets økonomiske, organisatoriske og framfor alt politiske styrke, ligger i dets kontroll over LO og majoriteten av fagforeningene, med det grep som dette gir over flertallet i industriproletariatet.

DNAs grunnorganisasjoner er visne eller råtne, DNA har (1971) ingen ungdom av betydning. DNA har gjort flere feil (demokrati-i-hverdagen), det har trøbbel med å kontrollere streikebevegelsen og er i en meget farlig situasjon i samband med EEC. Men *foreløpig* har dette ikke røkket ved at arbeiderne fortsatt har tillit til fagforeningene som sitt eneste forsvaret (sjøl om det er svakt) og de eneste kamporganisasjoner de har. Denne tilliten er ikke minst der kampene har vært hardest, tvert imot er oppmotet i fagforeningene (lokalt) ofte størst der. Og DNA kontrollerer *fortsatt* disse fagforeningene (også på et vis de mest militante via forbundene). Tross de positive tekna må vi foreløpig likevel

si at en svale gjør ingen sommer: DNAs kontroll over fagbevegelsen er urokkelig, og dermed står DNA fortsatt fram som proletariats parti for hovedmassene av norske arbeidere.

Med LO er DNA alt. Uten fagforeningene er DNA ingenting (spesielt politisk, men også organisatorisk og økonomisk.)

Med DNA som proletariats parti står monopolborgerskapets diktatur sterkt: Uten DNA står det sterkt svekket.

Altså: DNA er den sosiale (ikke militære!) hovedstøtten for monopolborgerskapets diktatur i Norge, og kontrollen over fagforeningene er nøkkelledd i det i DNAs styrke.

5. Fagforeningene og arbeiderborgerskapet

Arbeiderbursjoaset er et meget stort og sentralt politisk spørsmål i Norge. LO/DNAs kontroll over fagforeningene/proletariatet bygger direkte på denne leiesoldatarmeen av betalte funksjonærer og hele den stil og politikk som omgir den som en aura.

Historiske erfaringer viser (både fra de gamle revolusjonære sosialdemokratenes degenerasjon og fra de gamle kommunistpartienes degenerasjon) at dersom den gamle politiske ledelsen over dette apparatet fjernes, mens den gamle stilen består, så er dette apparatet sjøl i stand til å regenerere den gamle politikken. Dette er ikke bare et viktig spørsmål for fagbevegelsen, men også et kjernespørsmål for partiet sjøl.

(Spørsmålet om arbeiderborgerskapet er utførlig behandlet i artik-

kelen »Synspunkter på det norske arbeideraristokratiet» i RØDE FANE nr. 1/72. Noe stoff finnes også i artikkelen »Sprekker DNA?» i samme nr. Leserne henvises til disse artiklene for en fyldigere analyse av det norske arbeiderborgerskapet.)

6) Partiet, fagforeningene, arbeiderborgerskapet

Av dette følger at det er en strategisk oppgave for partiet å vinne fagforeningene og gjøre opp med det systemet som arbeiderborgerskapet utgjør.

Å vinne fagforeningene er strategisk viktig fordi:

- det er umulig under de nåværende forhold å knekke sosialdemokratiet som borgerligdemokraturets hovedstøtte uten å bryte DNAs grep over fagforeningene. (Om vi ser bort fra en avgjørende endring i situasjonen av typen krig i Norge e.l.)

- en kraftig framgang i fagforeningene er et viktig ledd i arbeidet for å vinne avgjørende seire over SF/NKP.

- albanerne peker på at det i Vest-Europa ikke finnes organisasjoner som *Fronten* i Albania, men det finnes alle typer fagforeninger som omfatter store masser og som derfor om de vinnes under spesielle forutsetninger kan danne *utgangspunktet* for den revolusjonære enhetsfronten (jfr. arbeiderkomiteenes, lærerfagforeningenes osv. rolle i Nantes -68). Når fagforeningene er vunnet må oppgjøret med arbeiderborgerskapssystemet tas, for seiren vil ellers bare bli en formell sak, og verken partiet eller fagforeningene vil holde seg røde.

Hvem kan gjøre dette? Partiet alene? Nei. Bare om partiet klarer å vinne massene for ei slik linje og gjøre dem til entusiastiske forkjempere for den, kan noe slikt gjennomføres.

Dette stiller oss den viktige oppgaven å utarbeide enkle og praktiske paroler som klassen vil gripe og sette ut i livet – et sentralt programmatisk spørsmål.

7) Kast ut sosialdemokratiet – bryt med politikken

Når partiet tar over fagforeninger, må dette sees som *begynnelsen* og ikke *slutten*. Brudd med gammel politikk og gamle arbeidsmåter må til, kommunistisk politikk, Mao Tse-tungs tenkning, masselinja må inn overalt. Vi trenger tiltak som:

- brudd med gamle inniskrenkede ideer om kampformer. Eksempel: australske bygningsarbeidere (ledet av ml-ere) som ikke hadde framgang i lønnsforhandlinger og derfor begynte å rive råbygg.

- brudd med gamle ideer som fagforeningenes begrensede kampområde. Eks.: samme bygningsarbeiderforbund som nedla byggeforbud for sine medlemmer på et område lokalbefolkningen ville ha som park (et reint politisk spørsmål).

- brudd med korrupsjon og pamperi: ned med byråkratiet, lavere lønner, ledende tillitsmenn i produksjon i en del av tida.

- allmenn demokratisering: innføring av masselinja innad – mer informasjon, begynne å lytte til massenes meninger, allmenn allsidig aktivisering.

- ny og militant stil i fagforenings-

DEBATT

aviser, konkrete velferdstiltak som bygger på massenes egne aksjoner osv.

Om slike tiltak blir satt ut i livet på riktig måte kan de vekke massene til entusiasme, mobilisere deres veldige krefter og gjøre fagforeningene til en bastion for kommunismen.

Forøvrig må eksperimenter vise hva som er veien framover. Skjønt den i bunn og grunn er riktig tror jeg ikke vi skal stirre oss blinde på Lenins tese om fagforeningenes reint defensive rolle når vi går løs på dette.

III) Litt om grunnleggende spørsmål når det gjelder arbeidsmåten

8) Grunnlaget for taktikken: studium og anvendelse

Dette er sentralt, ikke økonomisk kamp, kamp i fagforeningene osv. Studium og anvendelse er forutsetninga for det andre arbeidet. Å samle en gruppe arbeidere som studerer og anvender Mao, som dermed frir seg fra borgerlig og sosialdemokratisk ideologi og blir kommunister i ordets mest krevende betydning, å stadig styrke denne gruppa kvantitativt og kvalitativt, er hjørnesteinen i partibygginga på jobben.

Alt vi er nå, bygger på kadre som både har studert Mao og kasta seg ut i kamp. Skal vi bli noe i produksjonspunktet må dette være den første oppgaven der.

9) En riktig vurdering av økonomisk kamp

»Høyre»: økonomisk kamp er alt. »Venstre»: Avstå fra økonomisk kamp. — »Høyre»: økonomisk kamp er tilstrekkelig. Farlig fordi det ikke peker utover radikal reformisme og ikke i seg sjøl skaper *kommunister*. — »Venstre»: økonomisk kamp er uviktig. Feil fordi det a) ikke innser at den økonomiske kampen i Norge så godt som alltid raskt blir politisk — mot staten og mot sosialdemokratiet. b) ikke innser at nettopp derfor er den økonomiske kampen fremragende sprengstoff for å sprengre sosialdemokratiets tillit og organisatoriske posisjoner i lufta, dessuten et utmerket middel til å organisere massene og gi dem erfaringer. c) ikke innser at for enhver arbeider er kampen for livsmidlene av brennende umiddelbar betydning og å ikke delta i den betyr ikke å tjene folket og ikke oppnå et gram tillit hos arbeidskameratene. Vi må avvise

høyre, peke på nødvendigheten av bevisst å politisere enhver økonomisk kamp og også føre ikke-økonomiske politiske kamper. Vi må også avvise venstre, som ikke ser at den økonomiske kampen for tida har veldig stor betydning – for utviklinga i 1970 (fram til august) faktisk avgjørende betydning.

10) Den reine politiske kamp

»Høyre» undervurderer de reinte politiske krava. Dette samsvarer med sosialdemokratisk politikk: først bare faglige krav, så ingen krav i det hele tatt.

Både taktisk og strategisk viktig å fremme stadig flere politiske kampkrav: endring av innenrikspolitikken, demokratikrav, for Vietnams folk osv.

Uttaltelig at kommunister er haleheng her og venter til utviklinga sjøl gjør det lett og greitt å få slike krav gjennom »av seg sjøl»: det samme som ikke å bekjempe sosialdemokratiet.

11) I fagforeningene – utafor fagforeningene

»Høyre»: nøkkelledet i bedriften er fagforeningene. Derfor er vårt hovedarbeid å gå der å prate, kjempe for resolusjoner, vippe styret osv.: alt gjennom fagforeningene. »Venstre»: Ingen gidder å gå på fagforeningsmøter. Det viktigste arbeidet ligger utafor. Derfor gjør vi andre ting, og gidder ikke gå på fagforeningsmøter.

Både »høyre» og »venstre» har rett i utgangspunktet og tar feil i konklusjonene. Fagforeningene er nøkkelledet i bedriftene og må derfor vinnes. Men mesteparten av arbeider-

nes liv utspilles utafor fagforeningsmøtene (der få dessuten går) derfor må hoveddelen av arbeidet gjøres utafor fagforeningene – også hoveddelen av det som skal til for å vinne fagforeningene.

For både »høyre» og »venstre» vil dette lyde som et paradoks. »Høyre» innvender at siden arbeiderne har tillit til fagforeninga, får de tillit til oss gjennom vårt arbeid der. Vi svarer at støtte vinnes først nedenfra, dernest ovenfra. »Venstre» innvender at fagforeninga har ingen betydning – en streik f. eks. ledes av streikekomiteen. Men »venstre» får fort nok merke hvor mye trøbbel streiken kan komme opp i hvis det sitter svin i fagforeningsledelsen og motarbeider streiken med alle de midler de der har til rådighet.

»Høyre» går hodekulls til angrep på sosialdemokratene uten å skaffe seg noen sjølstendig base. »Venstre» gidder i sektersk renhet ikke bry seg om å knuse de sosialdemokratiske ledernes base. Resultatet viser identiteten: Sosialdemokratene beholder sin base.

Vår linje: Foreløpig 80 % av arbeidet utafor (i bedriftslaget, studiesirkler, utgivelse av avis, agitasjon på avdelinga, gjennom fora som idrettsklubb osv.) bl. a. for å legge grunnlaget for å ta over.

Medlem av bedriftslag.

LÆR AV HISTORIEN!

OM FURUBOTN – REVISJONISMEN

Her i Norge eksisterer en avart av den moderne revisjonismen kalt Furubotn-revisjonismen. Denne retningen oppsto rundt Peder Furubotn, generalsekretær i NKP 1941–48. Furubotn-revisjonismen eksisterer som egen gruppering fremdeles, men står nå organisatorisk svakt. Viktigere er den ideologiske og politiske innflytelsen via framtreddende pamper i fagbevegelsen (som eksempel kan nevnes Ragnar Kalheim og Ove Larsen. Hos disse finner en sterke furubotniske trekk).

Artikkelen nedenfor er skrevet av en kamerat som kjenner Furubotn-revisjonismen innafra. Fram til for få år siden var han en av Furubotns nærmeste medarbeidere.

Ta lærdom av historien.

Inntil for få år siden var jeg aktiv revisjonist og en av Peder Furubotns nære medarbeidere. Siden motstandskampen under krigen har jeg tilhørt Furubotns gruppering. Dette er viktige år av mitt liv. Jeg har ønsket å tjene det arbeidende folket, men fulgt en linje som objektivt sett står for det motsatte. Denne erkjennelsen er av grunnleggende betydning. I dag tilhører jeg marxist-leninistenes rekke.

Det er to måter å analysere historien på. Den ene er den metafysiske. Den betrakter hendelsene »som isolerte, statiske og ensidige». »Følgelig», sier Mao Tsetung, »kan de (metafysikere) verken forklare tingenes kvalitative mangfold, eller den foreteelse at en kvalitet forandres til en annen.» (2) I vår sammenheng ville den metafysiske betraktningmåten innebære at vi ikke bestrebet oss på å avsløre de betingelsene som Furu-

botn-revisjonismen kunne utvikle seg under, at vi ikke kunne forklare hvorfor opprinnelige revolusjonære med ønske om å tjene klassen ble revolusjonens fiender. Vi ville nøye oss med moraliserende forferdelse.

Den dialektiske materialismen derimot sier at vi skal analysere en foreteelse ved å ta for oss dens indre motsigelser og disses forhold til ytre vilkår. Dette »gjelder for en vilken som helst foreteelse som en befatter seg med, at dersom en ikke vinner innsikt i dens aktuelle forhold, dens karakter, dens sammenheng med andre foreteelser, så vil også selve sakens lovmessighet forbli uforstått». (3) Denne betraktningmåten gir oss mulighet til å lære av historien, og jeg kan forsikre dere om, kamerater, at ingen er vaksinerte mot revisjonisme!

Jeg er nødt til å begrense denne artikkelen til det mest vesentlige for

den kampen vi i dag står oppe i. Det betyr at jeg skal konsentrere stoffet om Furubotns såkalte produktivitetspolitikk.

For det første vant denne fram i tillitsmanns- og lederskiktet i viktige monopolforetak – eksempelvis Aker-konsernet og Norsk Hydro. Og de moderne lønns/produktivitetsavtaler er sterkt preget av Furubotns ideer. For det andre er denne politikken ikledd ideologi av typen »solidaritet mellom arbeider og kapitalist». I dag har vi sett visse tendenser i retning krisesamarbeid mellom arbeidsstokken og kapitalen (Vigsnes Gruver på Karmøy, se KK 2/72) som nettopp motsvarer en av hjørnesteinene i Furubotn-revisjonismen.

Enkelte grunnleggende trekk ved Furubotn-revisjonismen

I dag ser jeg en uoverstigelig kluft mellom Furubotns standpunkt og Mao Tsetungs: »Folket og bare folket er den drivkrafta som lager verdenshistorien.» (4) I realiteten fornektet vi dette standpunktet. For oss var den viktigste motsigelsen mellom produktivkrefter og produksjonsforhold. Vår linje innebar for enhver pris å forhindre antagonisme mellom produktivkrefter og produksjonsforhold – få det hele til å gli vel-smurt og profittabelt. Dermed ble selve klassekampen en uhyggelig trussel. Klassekampen vil med nødvendighet utvikle antagonisme i motsigelsen. Vårt standpunkt ble altså identisk med monopolborgerskapets. Og vi inngikk etter hvert et nært samarbeid.

Essensen i Furubotns politikk var: å modne, utvikle kapitalismen ved

hjelp av mest mulig friksjonsløst klas-sesamarbeid. Opprinnelig fikk vi lære at kapitalismen skulle vokse over i sosialismen. Etter hvert som denne politikken fikk kjøtt og blod på seg, forsvant perspektivet om sosialismen også i grupperingens interne propaganda. Vi fikk andre ting å tenke på.

Hvordan oppfattet vi massene? Vi stilte spørsmål om kvalitet – underforstått »eliten». Spørsmålet dreide seg om de dyktige menn – vel-skolerte tillitsmenn og intelligente bedriftsledere. Bare »eliten» ville forstå det geniale ved produktivitetspolitikken. Etter hvert arrangerte vi skoleringskurs for utvalgte tillitsmenn og bedriftsledere i fellesskap.

Massene derimot hadde vi utviklet forakt for. Furubotn brukte å si: »Massene må få graut». For å få med arbeidsfolk på produktivitetsavtaler, måtte de gis noen øre mer i utsikt. Vi kunne ikke vente at vanlige folk

DEBATT

skulle gripe selve ideen. I en viss forstand hadde vi jo også rett i dette.

Om produktivitets-politikken

I dag vil jeg med rene ord karakterisere produktivitets-politikken slik: en linje for utvikling av monopolkapitalismen! Dette var altså vår »vei» til sosialismen.

Vi ønsket å gjøre arbeidskraften så produktivets- og produksjonsvennlig at »kapitalismens rammer sprenge». Tankegangen bak dette er en tydig spekulativ. Ved å fjerne irritasjonsmomenter og stengsler for arbeidskraften, skulle denne gjøres motivert for rasjonalisering og stimuleres til selv å ta rasjonaliseringsinitiativ. Kapitaleierne derimot ville før eller siden få betenkeligheter. For dem er spørsmålet om profitten altavgjørende; for dem er ikke enhver produktivetsøkning og enhver produksjonsøkning av det gode. Når et slikt metningspunkt for kapitaleierne er nådd, vil de være avslørt som produktivets- og produksjonsfiendtlige. Dermed rykker arbeiderne fram og overtar det hele, sosialismen innføres.

Her er ingen klassekamp. Her er spørsmålet om staten uten interesse. Veien fram er gjennom en fredelig kappestrid arbeider og kapitalist imellom. Den som har minst hemninger, går av med seieren. I praksis arbeidet vi for rasjonalisering på kapitalens premisser.

Den ideologiske forklaringen

— går i det alt vesentligste på to saker. For det første opererer Furubotn med følgende hovedmotsigelse i

det norske samfunn: »Spørsmålet om Norges suverenitet inntar en særstilling i vårt lands historie Det norske folk står derfor i virkeligheten overfor spørsmålet om å gjøre suvereniteten til det spørsmålet som danner selve utgangspunktet for all politikk i Norge.» (5) Etter at den imperialistiske krigen er avblåst — sitatet skriver seg fra 1948 — hevder Furubotn at hovedmotsigelsen fortsatt gjelder spørsmålet om Norges suverenitet. Alle andre motsigelser må underordnes dette. Konkret betyr det at en svekkelse av de kreftene som har samfunnsmakta, vil true suvereniteten. Vår oppgave blir altså å trygge den norske kapitalismen. Furubotn maner den norske arbeider til klassefred.

Slik vi så det, er det ikke monopolkapitalen som utgjør truselen mot Norges suverenitet, men den klassebevisste arbeider. Han som »må få graut». Og videre alle verdens undertrykte folk. Det er to ting som truer stabiliteten. Det ene er det mektige »selvmordsvåpen» — atombomben. Det andre er »sulten i verden». Vi grep straks Krustsjovs forræderiske tese om at »fredelig sameksistens mellom de to systemer» skulle være generallinjen i utenrikspolitikken. Krustsjov hevdet at valget sto mellom »enten fredelig sameksistens eller den mest ødeleggende krig i historien. Noe tredje alternativ finnes ikke.» Fra nå av skulle bare den fredelige »veien til sosialismen» godtas. Oktoberrevolusjonens eksempel var ikke lenger gyldig. Revolusjonens vei var bare »korrekt under de daværende (1917) historiske vilkår», sa Krustsjov. (6) Krustsjov slo med dette fast

det bærende prinsipp for sovjet-imperialismens politikk overfor undertrykte nasjoner og folk: bekjempelse av alle revolusjonære bestrebelser: »Intet samvittighetsvåkent menneske i vårt land», sa Furubotn, »kan unnlate å trekke sine personlige menneskelige slutninger av denne framstilling.» (7) Og følgelig: når den norske arbeider viste måtehold, arbeidssomhet og samarbeidsvillighet i produktivitets-politikkens ånd, ville han gi et uvurderlig bidrag til verdensfredens bevarelse. Han ville gi sitt til bekjempelsen av den truende verdenssulten. Alternativet var opprør blant de undertrykte, dvs. det første skritt på vei mot atomkrig.

Denne ideologiske overbygningen kan i dag ikke skjule det forræderiske innholdet i Furubotn-grupperingens politikk. Bare monopolkapitalen og imperialismen er tjent med denne.

Hvordan vi gikk fram

— da produktivitets-politikken skulle realiseres. Vi sto overfor to viktige problem. Det ene gjaldt kapitaleierne. Bare et fåtall, de mest politisk framskredne, monopol-borgerne ville umiddelbart gripe denne politikken. De øvrige måtte overbevises og skoler. Det andre gjaldt arbeidskraftsiden. Furubotn brukte å si det slik: »Det som særpreger den norske arbeiderbevegelse i dag, er store skomumre og små hattenumre.» Massene kunne følgelig ikke mobiliseres, heller ikke den jevne tillitsmann. Vi måtte basere oss på utvalgte, spesielt skolerte figurer i fagbevegelsen, folk som samtidig hadde tillit blant arbeidsstokken. Spørsmålet dreide seg altså om en

»elite», om »kvalitet».

Vi gjorde bruk av særlig utformede produktivitetsavtaler mellom bedriftsledelsen og arbeidsstokken. Dette forutsatte et nært samarbeid mellom tillitsmenn og bedriftsledelse. Essensen i produktivitetsavtalene ble aldri lagt fram til diskusjon blant arbeidsstokken. Dette fordi massene forlangte »grauten på bordet med en gang». Underliggende denne forakten for massene var selvsagt redselen for og forvissningen om at massene ville reagere, forkaste avtalene, dersom alle kortene ble lagt på bordet.

Hvorfor forkastet Furubotn de individuelle akkordavtaler? Jo, fordi de i sin konsekvens var begrenset til å drive ut ren svette av arbeidsstokken. Dette betydde at det måtte reise seg fysiske grenser for produktivitets-økningen. En kunne ikke komme lenger enn å knekke arbeidsstokken fysisk. Produktivitetsavtalene derimot er en kollektiv akkordavtale som åpner perspektiver utover den salte svetten. Produktivitetsavtalene skulle oppmuntre arbeidsstokken til »selvstendige initiativ» i rasjonaliserings-øyemed. De skulle belønnes for rasjonaliseringsinitiativ. Og ikke minst viktig var det at det ble etablert et kollektivt ansvar for hver enkelts lønn. Folkene passet på hverandre. Arbeidskameratene skulle kontrollere at du produserte og det rasjonelt. Dersom en mann kunne unnværes på laget, ville det gjenværende få en økonomisk gevinst.

Ved individuelle akkorder derimot ville arbeidskameratene bli forbannet om du gikk inn for å sprengte akkorden. Og selvsagt saboterte en rasjonaliseringsopplegg. Derfor

DEBATT

stemplet Furubotn-grupperingen de individuelle akkorder som en reaksjon nær foreteelse. Det hører med til historien at de kollektive produktivtetsavtalene ble svært godt mottatt av ledelsen i Aker-konsernet.

»Det karakteristiske kjennetegn på teknikkens rasjonelle bedriftspolitik i vår tid,» sier Furubotn, »er at den er realistisk, illusjonsfri. Derfor er den også rasjonell. To prinsipper står på dagsordenen: 1. Prinsippet om å utvikle og heve landets produksjonsevne og 2. Prinsippet om at arbeiderklassens tillitsmenn leder bedriftsklubbens arbeid etter dette prinsippet.« (8) Dette er retningslinjen for arbeidsplassens tillitsmenn: prinsippet om å utvikle og heve landets produksjonsevne. Ikke engang den rene økonomiske kampen var forenlig med vår linje. Og da selvsagt ikke den politiske kampen.

Hva blir så tillitsmennenes oppgave? Jo, for dem gjelder også »Prinsippet om at produktivitetsøkningen gir avtalemessig særgrunnlag for heving av lønningene for alle i bedriften.« (8) La oss ta som utgangspunkt at tillitsmennene har samarbeidet med bedriftsledelsen om et rasjonaliseringsopplegg. Ifølge avtalen har de da rett til å forhandle om lønnsøkning på grunnlag av produktivitetssøkningen. Da er det arbeidsstokken settes på prøve. Vi slo jo fast at det fremste prinsippet var å »utvikle og heve landets produksjonsevne«. Dersom arbeidsstokken var »nærsynt«, ville den i forhandlingene gå inn for størst mulig tillegg. Den rette holdningen innebar at arbeidsstokken lot en viss del av sin avtalemessige lønnsøkning innestå i bedriften som del av et investerings-

fond f. eks. Dette skulle så nyttes av bedriftsledelsen til å trygge og bedre den konkurransemessige posisjonen. Var det ikke til beste for arbeiderne på Aker at konsernet økte sin markedsandel?

Arbeidsfolk må styrke bedriften for å trygge sin arbeidsplass. Slik var produktivitetspolitikken. Og den slo an på Aker og i Norsk Hydro m. fl. Argumentasjonen kjenner vi igjen i bl. a. ELKEM-konsernets propagandaoffensiv for EEC og i LO/NAF-propagandaen foran vårens lønnsoppgjør. Furubotn og hans gruppe har skolert en rekke tillitsmenn og bedriftsledere på denne linjen. I midten av 60-årene arrangerte vi eksklusive seminarer sammen med Norsk Produktivitets Institutt (NPI) for dette formålet.

Monopolborgerne, regjeringen og staten sier i EEC-propagandaen at det gjelder å sikre freden i Europa. Men vi hadde et minst like elegant resonnement. Dere husker at den ideologiske rammen om produktivtetspolitikken bl. a. tok utgangspunkt i »sulten i verden» og »faren for atomkrig». Ved å vise måtehold ved lønnsforhandlingene, ved å la en del av lønnsøkningen gå tilbake i bedriften, ville den norske arbeider gi et viktig bidrag til de sultende millioner ved økt norsk produksjon. I siste hånd ville han da ha gjort en viktig innsats i kampen mot en »tredje verdenskrig». Så spekulativt var dette politiske systemet. Fullt ut ble det aldri akseptert på noen arbeidsplass. Men viktige deler av produktivtetspolitikken har vært og er retningsgivende for revisjonistiske tillitsmenn og andre classesamarbeidere.

Hvordan kunne dette skje?

Hvordan kunne dette skje? Jeg har ofte stilt meg selv dette spørsmålet. Først gjennom den direkte kontakten med ML-bevegelsen ble jeg i stand til å rette søkelyset primært mot egne politiske feil.

Vi så jo etter hvert at vår linje ikke vant fram blant arbeidsfolket, men blant monopolborgerskapet og lakeiene. Etter hvert begynte jeg å revurdere det hele. En kan si at virkeligheten tvang dette fram. Men først i løpet av de siste årene har analysen fått rett form.

I begynnelsen av krigen ble jeg rekruttert til den kommunistiske bevegelsen som aktiv motstandsmann. Kampen under krigen utviklet en kraftig revolusjonær begeistring. Etter krigen arbeidet jeg entusiastisk for partiet og ungdomsbevegelsen. Men jeg var preget av forestillingen om å ha fått sertifikat på å være revolusjonær. Spørsmålet om kamp mot egne feil, borgerlige tendenser i min egen tenkning og praksis, ble aldri alvorlig stilt. Dette er typisk trekk ved revisjonismen, og det var et typisk trekk ved oss som fulgte Furubotn. Vår praksis var ikke forbundet med massene. Vi ledet på vegne av massene, sto over dem. Og våre studier hadde i hovedsak en formell karakter. Vi tilegnet oss »marxistiske fraser» som vi kledde vår politikk i. Dette står klart for meg nå. Det er typisk at Krustsjovs forkastelse av det grunnleggende i marxismen-leninismen straks ble vel mottatt av oss. Slik måtte det være: »Enten vinner østavinden over vestavinden, eller vestavinden over østavinden,» sier Mao Tsetung, »det er

ikke rom for kompromiss når det gjelder spørsmålet om de to linjene.» Vi endte opp med en politikk hvor utviklingen fram til fascisme er skremmende kort, og når Peder Furubotn i dag hylder EEC-imperialismen, er dette uttrykk for trofasthet mot egen politiske linje. (9)

Min politiske utvikling fra det første møtet med NKP deles av mange kamerater fra krigens år. Det må bli MLGs oppgave overfor disse kameratene, som det er blitt gjort overfor meg, å framtinge kampen mellom de to klassene, slik den gjenspeiler seg i tenkningen og praksisen. Men viktigst av alt er det å ta lærdom av vår utvikling. For, kamerater, vi blir aldri vaksinert mot revisjonisme.

Organisert ml-er

Noter:

- (1) Mao Tsetung: Om den riktige behandlingen av motsigelser i folket. (1957)
- (2) Mao Tsetung: Om motsigelsen, s. 231:1
- (3) Sitater fra formann Mao Tsetung, s. 231:1.
- (4) Sitater . . . s. 130:1.
- (5) P. Furubotn: Kampen for Norges suverenitet. Ny Dag, 1948.
- (6) Sentralkomiteens beretning. N. S. Krustsjovs foredrag. Sovjet-Unionens Kommunistiske Partis 20. kongress. Bilag til »Sovjet-Nytt» nr. 29, 1956.
- (7) P. Furubotn: Norge og utviklingen i Sovjet-Samveldet. Foredrag i Studenter-samfunnet i Bergen, 1956.
- (8) P. Furubotn: Teknikkens rasjonelle bedriftspolitik. Norge i automasjonsalderen, 1969.
- (9) Se »Klassekampen» nr. 3/72.

FRA GRASROTA

ALKOHOLMISBRUK – ET POLITISK SPØRSMÅL.

I laget vårt har vi lenge hatt problemer med enkelte kameraters alkoholmisbruk. Stort sett har vi hatt tendens til å forsøke å overse det, blant annet fordi kameraten i edru tilstand jobbet bra og var politisk ledende i laget. Vi har nøyet oss med å kjefta når fylla direkte hindret gjennomføringen av viktige oppgaver.

Perspektivene i kommunikeet om partibyggingen gjør konsekvensene av denne liberalismen klarere. Kan en kamerat som misbruker alkohol bli partimedlem? Nei, uansett hvor bra han ellers er, kan en aldri stole helt på ham så lenge han ikke er herre over alkoholen. Vår liberalisme i forhold til alkoholmisbruket er ensbetydende med at vi uten videre godtar at partiet mister et mulig medlem.

Hvorfor har vi latt være å ta opp kamp mot feilene hans? Vi har latt det skure fordi vi er redde for å miste kameraten, redde for at han skal velge alkoholen framfor politikken. Det er altså egentlig et uttrykk for mistillit. Vi har godtatt at problemet var »uløselig». Det vil si at vi har brukt en statisk tenkemåte som unnskyldning. Vi har vært tilbøyelige til å si at det var o. k. om han var »litt pussa» iblant, bare det skjedde med måte. Det vil si at vi ikke har villet innse alvoret i problemet. For en som har vanskeligheter med kontrollen av alkoholforbruket, er det nødvendig å kutte ut alkoholen fullstendig om han skal kunne utvikle seg til partimedlem. Det er ingen »beinhard» linje, det er en realistisk linje.

Alkoholmisbruk og partimedlemskap er uforenlig. Derfor er vi nødt til å korrigere vår egen liberalisme i forhold til problemet, vi må sette opp

korrigeringsoppgaver for kameraten, kontrollere at han greier dem, eventuelt finne ut hvorfor det ikke går. Sjøl må han velge om han ønsker å korrigere feilene, og vise det i praksis.

Alkoholen er selvfølgelig ikke blitt problematisk *på grunn av* perspektivene for partibyggingen. Ikke bare hos oss, men mange andre steder også, har enkelte kameraters alkoholmisbruk forlenget ført til grove brudd på sikkerheten, det har betydd en hard belastning på kameratskapet i laget og i perioder fullstendig brutt ned arbeidsstilen. Og ikke minst har det ødelagt folks tillit til oss, folk som ellers synes vi gjør bra ting blir regelrett skremt bort, de tar oss ikke alvorlig. Ektefeller, foreldre og barn, som ofte må finne seg i mye på grunn av politikken, blir ikke særlig innstilt på det, når det viser seg at politikken tross alt ikke er viktigere enn alkoholen. Og de får heller ingen tillit til ml-bevegelsen så lenge det ser ut som om vi tar temmelig lett på dette problemet.

Er det tilstrekkelig at vi bare tar opp kampen mot det notoriske misbruket? Også for folk som ikke har egentlig problemer med alkoholen, er det klart at den svekker arbeidsevnen og tankeevnen og betyr en fare for sikkerheten. Er ikke da også deres bruk av alkohol «misbruk»? Praksisen med å «slappe av» med en halv pils eller mer etter møter, er en dårlig hjelp til de som må holde seg helt borte fra alkohol. Og den som gir seg inn på «selskapsdrikking» bør iallefall la være å komme inn på politiske diskusjoner og forsvare ml-linja utad, så lenge han har promille. Det blir sjelden særlig positive resultater av slike diskusjoner. Det har neppe noen hensikt med et absolutt alkoholforbud. Men når en ser på konsekvensene av alkoholforbruk både internt og for folks tillit til oss, må det være riktig å ta et oppgjør med den liberalismen som nå råder og iallefall kraftig skjerpe kritikken mot *all* bruk av alkohol innenfor ml-bevegelsen.

Alkohol er skadelig for ml-bevegelsen, men ikke bare for oss. Kampen mot alkoholen som et hinder på veien mot arbeiderklassens frigjøring, har tradisjoner helt tilbake til de første årene i norsk arbeiderbevegelses historie. Vi finner det igjen i paroler i 1. mai-togene, i arbeidsprogrammer og politiske taler. Vi vet at 10 % av norske menn har problemer med alkoholen, 5 % invalidiseres i større eller mindre grad. Mange av dem har familie som også rammes. Alderen på alkoholmisbrukere er synkende. Skal vi «tjene folket», er det ikke nok å ta opp alkoholproblemet innenfor bevegelsen, vi må også utvikle en politisk linje for kampen mot alkoholen som sosialt problem.

Men hvordan skal vi klare det om vi ikke begynner å analysere alkoholproblemet innenfor ml-bevegelsen på politisk vis, og tar opp kampen mot det der først?

»Vi må stimulere kameratene til å vurdere ut fra helhetens interesser. Hvert partimedlem, hvert arbeidsfelt, enhver ytring og handling må være underordnet hele partiets allmenne interesse. En må ikke i noe tilfelle finne seg i at dette prinsippet krenkes». Mao Tsetung.

Enhet i industribygd.

BEKJEMP ALLE REAKSJONÆRE IDEER OM KVINNEN I VÅRE REKKER!

For å vinne fram i bygginga av en revolusjonær kvinnefront i Norge, for å trygge seieren for den sosialistiske revolusjonen og legge grunnlaget for en virkelig frigjøring av kvinnen, må det apnes en ny front i kampen mot den borgerlige arven i de revolusjonæres rekker: kampen mot våre mannlige kameraters undertrykking av kvinnene i og utofor bevegelsen, og kampen mot våre kvinnelige kameraters underkastning. Dette innlegget er et debattinnlegg i den kampen og bygger i hovedsak på erfaringer gjort i vårt lag. Vi bør føre debatten videre, trekke fram flere erfaringer både på feila og hvordan vi bekjemper de, gjøre en skikkelig analyse av forholdet mellom kjønnene og peke på den veien vi må gå for å være eksempler for folkets kamp på dette området.

Borgerskapets syn på kvinnen som noe mindreverdig kommer til uttrykk på mange vis, mer eller mindre åpenlyst. Jeg tror at kampen mot de mer groteske utslagene: dyrking av porno og Texaslitteratur, fleip om «kvinnfolk» og utarting i «grove» historier, vil være relativt lette å bekjempe i våre egne rekker. Men erfaringene viser at røttene for slike avvik sitter djupt, og at vi må skjære helt ned til beinet hvis det skal nytte noe.

Hvordan kommer de reaksjonære ideene til uttrykk i laget? Vi så at jentene helt klart hadde akseptert deler av «kvinnerollen»: være redd for å kaste seg ut i debattene, tro at gutta nok kunne gjøre det bedre, være passiv i forhold til å ta på seg eksterne oppgaver, ikke ta alvorlig på tendenser til knefall for spontanisme. Alt dette bunnet seg i ideer om kvinnen som underlegen i forhold til mannen.

Hos mennene så vi tydelig manglende alvor på å fostre jentene til ledende revolusjonære, ikke skikkelig oppfølging og kritikk av arbeidet de gjør, noe som er uttrykk for et syn på at «man kan ikke vente så mye av jenter». Dette fører til at det ikke tas alvorlig på å øke antallet kvinner i ledende posisjoner, forstre kvinner til revolusjonære ledere i massekampen.

Vi jobber på et sted der de fleste er kvinner, kvinner på vår egen alder. Og den viktigste og alvorligste feilen ser vi derfor i forholdet til massene rundt oss: at våre mannlige kamerater opererer med et skille mellom «privatliv» og «politikk» og har tendenser til å se på massene vi rekrutterer til EEC-arbeid og RAF-arbeid som potensielle sengekamerater. Det fikk vi et tydelig eksempel på da en av våre nyrekruttede jenter sa at hovedgrunnen til at hun var usikker på å organisere seg, var at hun var usikker

FRA GRASROTA

på hva vi «egentlig» ville. Denne stilen skaper svære motsigelser til ml-bevegelsen, og er derfor sabotasje av partibygginga og kontrarevolusjonær virksomhet.

Det reaksjonære synet på kvinnene får også alvorlige konsekvenser for bygginga av en slagkraftig kvinnefront:

— Fleip om »rødstrømper», manglende studier på kvinnespørsmålet, manglende forståelse for kvinnekampens betydning og derfor manglende alvor på kaderdisponeringa; alt dette hindrer og står direkte i veien for kampen. Hvem fleiper om Solkom? Hvem unndrar seg studier på imperialismen og EEC?

— forakt fra våre egne kvinner på »kvinnesak», som er uttrykk for forakt overfor kvinnemassene (minner om ideen om den »borgerliggjorte» arbeiderklassen). Dette er å akseptere borgerskapets syn på kvinnen — akseptere kvinnen bare der hun har kjempet seg fram til en posisjon på mennenes premisser.

II

Kampen mot de reaksjonære ideene er lang og hard. Vi er kommet til

at vi skal starte kampen særlig på to områder:

For det første har vi satt opp en del saker til sjølstudier for alle kameratene: det kommende nummeret av Røde Fane, Hoxha om frigjøring av kvinnen under sosialismen, Engels om familien, privateiendommen og statens opprinnelse. Disse studiene skal legge grunnlaget for grundige kollektive diskusjoner på kvinnefronten hos oss, hvordan vi skal bygge den, hva slags kamper den bør føre, hvordan den skal prioriteres.

For det andre har vi satt oss som mål at alle kadervurderinger skal ta opp kameratens syn på kvinnen: hvilke utslag ser vi i laget, hva slags stil har kameraten i privatlivet, hvilke korrigeringsoppgaver bør vi stille? Kollektivt må vi sette oss som mål å fostre kvinnene i laget til å ta ledende oppgaver internt og eksternt.

Kamerater — skriv debattinnlegg til TF om erfaringene dere gjør. La kampen mot reaksjonære ideer på kvinnen bli et ledd i den diskusjonsbevegelsen vi skal gjennomføre i sommer. La våre rekker bli framskredne eksempler på kampen mot all kvinneundertrykking — for frigjøring av kvinnene!

Fra et lag på en typisk »kvinne»bedrift.

VI KREVER HØYERE KONTINGENT!

I vårt smålag har vi nettopp hatt en diskusjon om vår egen og ml-bevegelsens økonomi. Konklusjonene ble følgende:

Kontingenten vi betaler til MLG er altfor lav!

Vi er et bedriftslag — og alle medlemmer tjener derfor penger regelmessig. Styret ba før møtet alle medlemmer om å oppgi sin disponible inntekt etter skatt, samt et anslag over faste utgifter som husleie o.l. Etter dette ble vi kollektivt enig om å øke vår kontingent fra det vi før har betalt, kr. 10,— pr. mnd., til kr. 50,— pr. mnd. s o m e n f e l l e s m i n s t e s a t s.

Årsaken til at vi på egen hånd har gått til denne kontingentforhøyelsen er en voksende forståelse for at vi ml-ere utelukkende kan stole på egne krefter i vår økonomiske politikk. Vi ønsker å nå regelmessig ut til massene med løpesedler, aviser, plakater o.a. Kampen mot EEC krever i dag store løft på dette området. Hva vil skje

dersom vi rett og slett mangler penger til å gjøre den kommunistiske politikken kjent for alle? Norsk Rikskringkasting vil i allefall ikke tre støttende til!

Vi har ikke fått melding om noen »katastrofeøkonomi» enda, mens vi synes det er best å være »føre var» i et så viktig spørsmål. Derfor vil vi komme med følgende oppfordring til Sentralkomiteen og smålaga:

Lag et opplegg for å gå gjennom samtlige medlemmers private økonomi. Vurder om vårt forslag til »minstekontingent» er realistisk for hele MLG. Etter vår mening bør folk betale etter sin økonomiske evne. I dag er det på noen plasser folk med relativt høy inntekt som betaler like mye til bevegelsen som lutfattige skoleelever gjør.

Fram for en høyere kontingent og et mer kollektivt grep om MLGs økonomi!

Funksjonærlag i Oslo

KOMMUNISTISK ARBEID I BOLIGOMRÅDER

Et av de viktigste tegna på at boliglaga er omorganisert for kamp, er at de jobber i *masseorganisasjoner* i distriktet sitt. Men bare å være i masseorganisasjonene er ikke nok. Vi må også ha en politikk. Spørsmålet er: Hvilke masseorganisasjoner, hvilken politikk? Med dette som utgangspunkt forsøker artikkelen å trekke opp noen linjer for kommunistisk arbeid i boligområdene.

INN I BORETTSLAGA!

For boliglaga i nyere bydeler peker borettslaga seg ut. Dette er masseorganisasjoner av leieboere, organisasjoner hvor vi finner alle (til forskjell fra frivillige sammenslutninger). Sjølsagt har den nå form av en byråkratisk sak som skal gi et skinn av demokrati og samtidig passivisere folk. Men dette kan vendes *dersom vi går inn* og reiser interessekamp og krav om demokrati. Slike saker har massene sjøl reist spontant. Det subjektive grunnlaget for å reise slike saker er utmerket de aller fleste steder. Vi bør kunne mobilisere bredt for slike saker, og samtidig kjøre politisering fra flere vinkler. Det kan bety politisk kjøp på f.eks. OBOS som monopol, på statens og kommunens rolle, på arbeideraristokratiets rolle som byråkratisk forvalter for monopolkapitalen konkretisert til den lokale pampen. Det kan bety å kjøre på militante former for aksjon og for husleiestreik.

Her kan det være nødvendig å kjøre diskusjon med folka på nødvendigheten av organisering utafor byråkra-

tiet. Jfr. Strasbourg-tesene. Det kan og må bety å utvide perspektivet for kampen, kjøre inn EEC og Vietnam f. eks.

Spørsmålet om jobbing i borettslaga må stilles skarpt: Enig – vel, så sett i gang umiddelbart! Uenig – kom med motforestillinger her i TF!

BYGGING AV LEIEBOERFORENINGER

I eldre bydeler er situasjonen en annen. Her må boliglaga gå i spissen for organisering av beboerne. Leieboerforening er opprettet ett sted i Oslo. Dette er veien å gå. Dette må være kamporganisasjoner. Derfor må de bygge på aksjonsenhet på en eller flere sentrale saker. Uten bevegelse og massemobilisering vil dette bli byråkratiske saker, et slag i luften. Et sted vest i Oslo vil nå en leieboerforening bli opprettet. Utgangspunktet var en aksjon i en svær, gammel gråbeinsgård mot å omgjøre gårdsplassen til parkeringsplass. Men folka har langt flere nære saker å kjempe for. Kamp mot kommunen

GRA GRASROTA

for å få gården omregulert til bolig igjen, kamp mot gårdeieren som hushaier i stor stil og lar gården forfalle. Disse fiendene er felles for flere gårder i dette distriktet.

Gårdeieren er en notorisk åtselgribb som kjøper seg inn i saneringsmodne gårder og profitterer grovt. Folk trenger undersøkelser på denne representanten for det Engels kaller åger-kapitalen, som profitterer på grunneiendommer og gårder i de gamle bydelene. Og de trenger undersøkelse og analyse på kommunens stilling i forhold til disse og til monopolkapitalens byggeplaner. (Dette distriktet huser atskillige banker, forsikringsbygg og varehus.) Ut fra dette kan folka våre stille riktige paroler for kampen, og forebygge illusjoner om kommunen skulle gå med på noen av krava. Like viktig gir det grunnlag for å kjøre en *bred diskusjon* på det politiske grunnlaget for leieboerforeningen og trekke flere gårder med i dette. *Veggaviser* er allerede tatt i bruk. Generelt er dette: Aksjonsenhet gir grunnlaget. Klasseanalyse gir politikken. Masse-diskusjon på parole-grunnlaget gir stilen. Dessuten å kjøre på sosiale saker (hjelp folk, hygge-saker) for å skape miljø og enhet.

HOVEDLINJA FOR INTERESSE—KAMPEN PÅ BO-PUNKTET

Denne må være å jobbe for å gjøre borettslaga til kampforganisasjoner og bygge kampretta leieboerforeninger. Kommunistisk politikk og rekruttering, og kampen mot EEC, må kjøres inn i dette arbeidet.

Vi må unngå den økonomiske grofta. Men samtidig må vi unngå den

FRA GRASROTA

type politisering som forvrengninger av dyrtidslinja førte til. Alt ble EEC-forberedende. Dette kom til å overskygge sjølve kjernen i EEC-spørsmålet, den imperialistiske truselen mot vår sjølråderett. Vi sto fram som »innvikla» EEC-motstandere som forklarte at denne veien planlagt 1938 var opplagt EEC-forberedende. Folk som var mot både vei og EEC, var hyggelige og godtok det. Men viktigst er at det var dette som ble vår propaganda, ikke kommunistisk politikk med klasseanalyse og linje for kampen. (Dette er satt på spissen: Å påvise sammenhenger med EEC behøver langt fra å bli »graut» av denne typen. Men likevel – det fins nok rester av denne materien som må hives overbord.)

KAMPEN VIL TA MANGE FORMER

Vi er i en fase der vårt nivå på politikk og organisering for kampen på bo-punktet, gjør det nødvendig å kjøre en stil med mye og fordomsfri diskusjon, med lokal analyse og tillempling, med eksperimentering.

Foreløpig er erfaringene fra bo-rettslag og bygging av leieboerforening så tynne, at det ville være forbrytersk å forsøke å presse diskusjonen inn i en ramme som bare gikk på disse sakene. Boliglagas massearbeid har et bredt grunnlag i de ulike behovene i ulike grupper, miljøer og organisasjoner.

Alle bor, men særlig knyttet til bo-miljøet er husmødre, pensjonister, ungdom og unger. Når det gjelder organisasjoner, miljøer, kan vi nevne i fleng: Vel'ene, ungdomsklubber, foreldreråd (viktig, jfr. Apallokka),

idrettsklubber, kvinneforbunds lag og husmorlag, musikk-korps, menighetene, eldrekubber (få), barnehager. Dette utenom det som fins av lokalavdelinger av fronter og partiet.

Dessuten et viktig område for boliglagas massearbeid: *Arbeidsplassene* i boligdistriktene, som i stor grad »betjener» folk der. Supermarked og mindre butikker, daghem og barnehager. Dessuten småindustri. Skoler, lærerne.

Viktig for oss å jobbe blant de strategiske gruppene. Men uten vann-tette skott. Undertrykkinga på produksjons- og bo-punkt henger sammen, hele familien rammes og må mobilisere mot den, og for vår kamplinj. Viktig. Når det gjelder prioriteringa av arbeidet i ulike miljøer og organisasjoner, eller skaping av slike (f. eks. eldre-klubber i gamle bydeler), må dette springe ut av de politiske behovene lokalt. Dvs. ut fra kampen og det subjektive nivået.

Men 6 sentrale kampfelter kan kokes ut:

– *Boligutbygging.* Folk bor dyrt, bor ikke, bor usikkert, bor dårlig. Oftest er dette brennpunktet for kampen i boligdistriktene.

– *Rasering av livsmiljø.* Motorvei, trafikk osv.

– *Folks velferd.* Kommunikasjoner, daghem, apoteknedlegging osv.

– *Undertrykkinga av husmødrene.* Dvs. angrepene på bopunkt her, Dyrtida.

– *Undertrykkinga av de eldre.* Boforhold, økonomiske kår og dyrtida.

– *Undertrykkinga av ungdommen.* Miljø og fritid. Generasjonsmotset-

FRA GRASROTA

ningene i drabantbyene.

Dette skulle fange inn det meste, men langt fra alt. Vi ser bredden i muligheter, men også behovet for streng prioritering og klar politikk. Derfor er det viktig å peke på at mange av disse feltene kan og må kjøres innfor rammen av nettopp borettslag og leieboerforeninger. Likevel sier bredden på kampen at vi må være åpne for mange former og mellomtrinn. F.eks. har boligokkupasjoner flere steder vært en utmerket kampform, særlig i samband med krav om hus for ungdommen. Vi trenger en diskusjon på denne kampformen, men den skal jeg ikke legge opp til her.

BOLIGKAMPEN OG NOEN PROBLEMER

Noen problemer er reist. Jeg skal gi enkle svar på disse motsigelsene. Til å tygge på:

Enkelte har stilt følgende mål for boligkampen: *Arbeidsfolk må eie sin egen bolig*. I saneringsstrøk må vi gå inn for at folka kjøper seg inn, oppretter borettslag. Denne linja holder ikke.

1) Den er *ugjennomførbar* sjøl på egne premisser. Slike oppkjøp er bare mulig overfor små gårdeiere, ikke overfor ågerkapitalen, som dominerer i gamle bydeler.

2) Den er *politisk feilaktig*. Engels sier at proletaren har ingen interesse av å eie sin egen bolig. Han har rett i det. Sjøl om hans viktigste premiss, at det ville hemme proletarens frie utfoldelse for klassekamp, er mindre aktuelt i dag, har han et bi-premiss som i høy grad er gyldig. Arbeideren har ingen samfunnsmessig kontroll

over sin arbeidsplass i et kapitalistisk samfunn. Hva hjelper det han om han eier sin bolig om han blir arbeidsløs? Eller må dra til Ruhr? Dessuten, og grunnleggende hos Engels, uten at proletariatet tar den politiske makta (stat, kommune), vil kapitalen kunne rasere sjølve grunnlaget for b-distriktet og gjøre proletarens ideer om sjøleiendom til en farlig illusjon.

Enkelte har stilt tvil ved en linje som går ut på å forsvare gamle bydeler, bevare gamle gårder. Er ikke dette en form for »naturromantikk» som folk som bor der sjøl skal ha seg frabedt? Dette er feil.

Om folka sjøl vil flytte, er det ikke fordi de ser sine interesser bedre enn vi gjør, men dårligere. De tror at kommunen vil skaffe dem noe bra. Det har aldri vært kommunens hensikt. De vil bo dyrt, og isolert. De fleste vil lengte tilbake og tenke på både naboskap og penger igjen etter husleien. Men viktigst er at de fleste (oftest eldre) ikke tror det nytter, verken å kjempe mot sanering eller for utbedringer. Her må vi i stedet for å gjøre knefall for massenes spontane ideer, vise dem noe annet. Det beste eksemplet er at i en av de desidert dårligste gårdene i Oslo fenget motstandsviljen som ild i tørt gras. Det første folk tenkte på etter at de hadde saget av en sperring (som skulle sikre »lovlig» parkering på gårdsplassen fra gårdeierens synspunkt), var hvordan de skulle kunne fikse opp gårdsplassen. De laget sandkasse for ungene, blomsterkasser og malte utedoen. Folka som knapt kjente hverandre fra før, begynte å preike sammen. Om gården sin og St. Hans-fest. Folka ble »naturroman-

tiske» uten videre. Kort sagt: Folk i saneringsmodne gårder har noe å forsvare, noe å kjempe for. Det er feil å tro noe annet.

Dette er de to viktigste motsigelsene jeg har sett dukke opp i vår første fase av boligkampen. Enkle

svar, som mine, krever motsvar. La oss få dem. Det finnes sikkert andre spørsmål og svar. La oss få dem fram til diskusjon. Vi har mange uløste spørsmål.

Medlem av boliglag
i Oslo.

KLASSEANALYSE I BOLIGOMRÅDER —

NOEN PUNKTER OG NOEN SPØRSMÅL.

Undertrykkinga på bo-punkt er et resultat av imperialismens og monopolkapitalens forsøk på å omdanne samfunnet i tråd med sine behov. Staten/kommunen fører monopolkapitalens politikk. Arbeideraristokratitoppens boligpolitikk gjennom bolig-kooperasjonen fungerer i tråd med dette. Denne politikken skaper motsigelser innen borgerklassen. Den står i strid med folkets interesser, både politisk, økonomisk og sosialt. Bare gjennom den sosialistiske revolusjonen kan undertrykkinga oppheves og en boligpolitikk for folket skapes.

Hver av disse sentensene inneholder et vell av oppgaver for undersøkelse og analyse. Skal her bare stilles noen.

For oss i Oslo: Hvordan imperialismen/EEC truer denne byen. Oppgave sentralt og lokalt.

Monopolkapitalen og eiendomsforholdene. Hvem eier sentral-Oslo? Hvem har klørne i utkantene og de nye boligfeltene? Vi kan trenge en »edderkopp» til.

Monopolkapitalen og boligproduksjonen. Denne er dominert av monopolene. Deres kapital er skutt inn i all virksomhet rundt boligproduksjonen. Denne er monopolisert. Oppgave å undersøke monopoliseringa i boligbygginga i vid forstand. Det betyr bl. a. undersøkelse av motsigelsen mellom monopolkapitalen og spekulasjonskapitalen (de »frie» boligprodusentene). Viktig her er *boligkooperasjonen* og dens entreprenørvirksomhet.

Kooperasjonen, f. eks. OBOS, viktig å undersøke fra flere vinkler: OBOS som monopol på toppen, nærbyråkrati på bunnen. (Når sluttet OBOS å fungere som kooperasjon? Ved opprettinga av fonds, kapitalistisk eiendom!) OBOS som administrator for monopolkapitalen i byggebransjen, prispolitikken. OBOS og arbeideraristokratiet på flere nivåer. OBOS og kommunen.

FRA GRASROTA

OBOS på bunnen, borettslaga og leieboernes kamp for økonomiske krav og demokratiske rettigheter. Undersøkelser av disse sakene er en oppgave sentralt og for drabantbylaga særlig. Staten står aktivt i monopolkapitalens tjeneste på dette området. Kommer til uttrykk gjennom direkte økonomisk virksomhet, Husbanken. Gjennom lover og forordninger for allmenn økonomisk politikk, og lovgivning for byggevirksomhet og ekspropriasjon osv. Dessuten ved strukturrasjonaliseringa m.v. Og EEC – ikke minst!

Sosialdemokratene i regjeringsposisjon har beredd grunnen for monopolenes boligpolitikk, både politisk og materielt. Bygningsloven og husleiereguleringa (f. eks.) har vært aktive redskaper for å sikre monopolkapitalens behov. Undersøkelser og analyse her for å avdekke statens klassekarakter og DNAs reaksjonære rolle.

Kommunens rolle må undersøkes. Vil konkretisere mange av disse sakene. Og i denne forbindelse:

Partiene. En undersøkelse av partienes praksis og ansvar for bolignød og boligundertrykkinga er en viktig forberedelse til en aktiv kommune-valgkamp fra vår side. Særlig DNA, med SF som haleheng med overbudsinnslag. (Men stort sett samme politikk.) Viktig oppgave både sentralt og lokalt.

Motsigelser monopolkapitalen/staten/kommunen – andre kapitalgrupper.

Motsigelsen mellom *monopolkapital* og *spekulasjonskapital* i boligbygginga er nevnt. Monopolkapitalens behov for reproduksjon av arbeidskrafta (folk må bo så noenlunde for å kunne jobbe bra), får den til å ville begrense spekulasjonene: Den trenger »sosial» boligbygging, og er interessert i et »rimelig» nivå på boligutbygginga. Motsigelsen mellom *monopolkapital* og *ågerkapital* er også verd å merke seg. Monopolkapitalen byplanlegger etter sine behov (sikre konsentrasjon, lette transport osv.) og driver fram forslumming. Ågerkapitalen kjøper seg inn i saneringsstrøk og skuffer inn så mye gryn den kan ved ulike former for hushaing og spekulasjoner. Motstridende interesser i bruk av gamle bydeler mellom monopolkapitalen og ågerkapitalen er til stede. Form og omfang på denne motsigelsen er jeg usikker på. En undersøkelse av denne er interessant for laga i gamle bydeler. Ågeren er en nær fiende som kan splittes fra sine »venner» gjennom press på kommunen som monopolkapitalens allierte. Dersom denne motsigelsen har bærekraft totalt, kan en altså oppnå taktisk oppsplitting av fienden.

Klasseforholdene i bo-strukturen. En viktig oppgave for lokale undersøkelser og analyse er å undersøke *hvem* som bor *hvor*. Klassefordelinga i distriktet. Dessuten småindustri og detaljhandel, institusjoner som barnehager osv.

Disse sakene har preg av sitt meget foreløpige stadium, sjøl som utgangspunkt for undersøkelser og analyse. Men med all »uvitenskap» og (sikkert) »forglemmelser» er det viktig å hive stoff som dette ut til diskusjon n å.

Medlem av
boliglag i Oslo